

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-05-08

Vår referens

Bertil Siöström

Planeringssekreterare

bertil.siostrom@malmo.se

Motion Magnus Olsson (SD) om att undersöka omfattningen, karaktären och inflytande som islamistiska rörelser har i Malmö **STK-2025-1037**

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) har inkommit med en motion om att undersöka omfattningen, karaktären och inflytande som islamistiska rörelser har i Malmö. Motionären refererar till en statlig fransk rapport där Muslimska brödrskapet och andra islamistiska rörelser beskrivs som bidragande till parallella samhällsstrukturer. Motionären välkomnar regeringens kommande utredning, "Förbättrad integration och minskat utanförskap" (dir. 2025:68) men befarar att olika islamistiska rörelser redan har ett stort inflytande i Malmö och i lokalsamhället. Motionären föreslår att en rapport om islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö tas fram samt att det utifrån rapportens slutsatser tas fram en handlingsplan för att motverka islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö.

I ärendets beredning har arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, kulturnämnden och MKB Fastighets AB getts möjlighet att yttra sig. Stadskontoret bedömer att nämnderna till stor del har redogjort för olika former av ett pågående demokratifrämjande arbete för att motverka våldsbejakande extremism inom respektive nämnds ansvarsområde.

Stadskontoret instämmer med motionären om att kunskap om olika sorters radikala miljöer som utmanar demokratin är viktig. Den pågående statliga utredningen skulle kunna ge ytterligare kunskap kring arbetet att förebygga och motverka våldsbejakande extremism. Däremot gör inte stadskontoret bedömningen att det finns ett klarlagt behov av att ta fram den specifika rapport som motionären föreslår. Stadskontoret anser vidare att staden i allmänhet bör vara restriktiv med framtagandet av parallella och specifika handlingsplaner.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Magnus Olssons (SD) motion om att undersöka omfattningen, karaktären och inflytande som islamistiska rörelser har i Malmö.

Beslutsunderlag

- Motion Magnus Olsson (SD) om att undersöka omfattningen, karaktären och inflytande som islamistiska rörelser har i Malmö
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 20251120 § 340 muntlig Reservation (SD)
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden
- Förskolenämnden beslut 20251119 § 144
- Remissvar förskoleförvaltningen
- Fritidsnämnden beslut 251120 § 156
- Remissvar fritidsnämnden
- Remissvar kuturnämnden
- Kulturnämndens beslut 251125 §139 muntlig Reservation (SD)
- Remissvar MKB Fastighets AB
- Remissvar grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 251125 § 173 muntlig Reservation (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260525 Motion Magnus Olsson (SD) om att undersöka omfattningen, karaktären och inflytande som islamistiska rörelser har i Malmö

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-05-25

Kommunstyrelsen 2026-06-03

Kommunfullmäktige 2026-06-17

Beslutet skickas till

Magnus Olsson (SD)

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Kulturnämnden

MKB Fastighets AB

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Magnus Olsson (SD) har inkommit med en motion om att undersöka omfattningen, karaktären och inflytande som islamistiska rörelser har i Malmö.

Motionären lyfter fram en statlig fransk rapport där Muslimska brödrskapet och andra islamistiska rörelser beskrivs som bidragande till parallella samhällsstrukturer.

Rapporten varnar för att det Muslimska brödrskapet har ett starkare fäste i civilsamhället än vad man tidigare trott. Även utbredningen av de islamistiska rörelserna i Sverige tas upp i rapporten. Motionären refererar till terrorforskaren Magnus Ranstorp som menar att individer inom brödrskapet i Sverige har agerat som mellanhand mellan myndigheter och det muslimska civilsamhället.

Motionären välkomnar regeringens kommande utredning ”Förbättrad integration och minskat utanförskap” (dir. 2025:68). Utredningen är en del av regeringens bredare arbete för ett tryggt, öppet och sammanhållet Sverige. I direktiven för utredningen framgår att en särskild utredare ska kartlägga och analysera förekomsten, omfattningen och utvecklingen av parallella samhällsstrukturer. Kunskap om orsaker till parallella samhällsstrukturers uppkomst och fortlevnad ska sammanställas. I uppdraget ingår även att sammanställa erfarenheter av att bekämpa parallella samhällsstrukturer från Sverige och internationellt samt att lämna förslag om hur arbetet för att effektivt bekämpa dessa strukturer kan stärkas. Utredaren ska särskilt belysa barns och ungas livschanser. Uppdraget ska redovisas senast 20 augusti 2026.

Motionären befarar att olika islamistiska rörelser redan har ett stort inflytande i Malmö och i lokalsamhället. Motionären anser att det finns ett behov av att öka kunskapen om omfattningen och karaktären på de utmaningar som de islamistiska rörelserna kan innebära för Malmö.

Motionären föreslår kommunfullmäktige besluta:

- Att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med en lämplig aktör eller lärosäte, ta fram en rapport om islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö.
- Att kommunfullmäktige utifrån rapportens slutsatser ger kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att motverka islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö.

I ärendet beredning har arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden,

kulturnämnden och MKB Fastighets AB getts möjlighet att yttra sig. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har avstått från att yttra sig.

Remissinstansernas yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden framför i sitt yttrande att för nämnden är demokrati, levande civilsamhälle och allas lika värde viktiga frågor. Nämnden uppfattar att frågan om islamistiskt inflytande i lokalsamhället har olika aspekter där olika aktörer har ansvar. Nämnden arbetar för att motverka extremism inom sina ansvarsområden.

Arbetsmarknads- och socialnämnden redogör i yttrandet för sitt arbete och ansvar i förhållande till civilsamhället. Nämnden refererar till beslutade riktlinjer för stöd och bidrag till idéburen sektor. I dessa ställs bland annat krav gällande demokrati, inkludering, jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde. Dessutom betonas likabehandling i verksamheten samt avståndstagande från våldsbejakande uttryck och åsikter.

Arbetsmarknads- och socialnämnden framför att det finns civilsamhällesorganisationer och trossamfund som får bidrag från statliga organisationer och allmänna arvsfonden. Malmö stad kan inte påverka vilka som får dessa bidrag oaktat om organisationen verkar i Malmö. Likväl som att det finns organisationer som inte tar emot bidrag eller har någon överenskommelse med offentliga aktörer. Nämnden menar att det är en viktig princip för ett levande och fritt civilsamhälle att organisationer kan existera utan inblandning från det offentliga. Nämnden lyfter fram en pågående utredning som ska se över möjligheten att förbjuda bidrag från utlandet till trossamfund i Sverige. (Dir. 2025:52).

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser ett värde i att avvakta den statliga utredningen som ska genomföras om parallella samhällsstrukturer (dir. 2025:68). Efter det går det att bedöma ett behov av att komplettera med en lokal genomlysning. Nämnden tydliggör i sitt yttrande att om föreningar bedriver verksamhet som bryter mot lagen är det en fråga för polisen.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med vad som framförs i ärendet.

Sverigedemokraterna (SD) anmäler muntlig reservation.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden framför i sitt yttrande att frågor om demokrati, levande civilsamhälle och allas lika värde är helt centrala. Nämnden arbetar för att främja demokrati och motverka antidemokratiska uttryck inom dess ansvarsområde, särskilt i de delar av

verksamheten som direkt involverar Malmöbor och civilsamhället. Fritidsförvaltningen följer de dokument som fritidsnämnden beslutat om gällande resursfördelning och löpande kvalitetsarbete inom verksamheterna.

Fritidsnämndens ansvar gentemot civilsamhället gäller framför allt föreningar som är registrerade föreningar hos fritidsförvaltningen eller som förvaltningen har ingått samverkansöverenskommelse med. Nämnden har kriterier som föreningar ska uppfylla för att kunna bli en registrerad förening och det ställs höga krav gällande demokrati och inkludering. Föreningen ska ta ställning för demokrati som samhällssystem. Vidare ska föreningen verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i verksamheten samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter.

Fritidsnämnden bedömer att den statliga utredningen Förbättrad integration och minskat utanförskap (dir. 2025:68) kommer att ge de svar som motionären efterfrågar.

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Förskolenämnden

Förskolenämnden framhåller att det lagstyrda arbete som bedrivs inom nämndens verksamhet sker utifrån grundläggande demokratiska värden och mänskliga rättigheter. Nämndens bedömning är att detta bidrar till stadens arbete med att motverka parallella samhällsstrukturer. Nämnden tydliggör i sitt yttrande att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande.

Förskolenämnden lyfter i sitt yttrande att det är nämndens uppdrag att godkänna enskilda som huvudmän för förskola och pedagogisk omsorg. Vidare är det nämnden som utövar tillsyn över sådana enskilda huvudmän. Att enskilda huvudmän lever upp till skollagens krav granskas både inom ramen för ansökningsärenden och vid tillsyn. Förekomsten av konfessionella inslag omfattas av förskolenämndens tillsyn. Endast de fristående förskolor som ansökt om och fått godkännande för konfessionell inriktning får ha sådana inslag i verksamheten.

Vidare redogör nämnden i sitt yttrande för hur samverkan med aktörer inom civilsamhället hanteras, aktörer skriver under Malmö stads uppförandekod för leverantörer som bland annat omfattar ett ansvar för att stödja och respektera mänskliga rättigheter.

Förskolenämnden lyfter även fram stadens kompetensbasreade rekryteringsprocess med lagstadgade kontroller vid rekryteringar samt internkontrollarbete för att motverka otillåten påverkan och andra oegentligheter i verksamheten.

Förskolenämndens bedömning är att kommunfullmäktige bör avvakta resultatet av den pågående statliga utredningen, Förbättrad integration och minskat utanförskap (dir.

2025:68). Nämnden menar att utredningen skapar möjlighet att belysa frågan utifrån ett bredare perspektiv och kan omfatta fler samhällsaktörer än en utredning som är begränsad till Malmö stad.

Förskolenämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Sverigedemokraterna (SD) har inkommit med en skriftlig reservation.

Vänsterpartiet (V) anmäler skriftlig reservation. Vid tidpunkten för justering hade ingen reservation inkommit.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden anser att motionärens första förslag om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med en lämplig aktör eller lärosäte ta fram en rapport om islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö är en fråga som ligger utanför nämndens ansvarsområde och lämnar den obesvarad.

Gällande motionärens andra förslag framhåller grundskolenämnden i sitt yttrande att det är viktigt att vara restriktiv med framtagandet av specifika handlingsplaner.

Nämnden anser att det är att föredra att verksamheterna arbetar utifrån gällande lagstiftning och praxis som redan finns istället för att ta fram parallella handlingsplaner.

Grundskolenämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionens andra förslag för grundskolenämndens del.

Sverigedemokraterna (SD) anmäler muntlig reservation.

Kulturnämnden

Kulturnämnden anser att kunskap om olika sorters radikala miljöer som utmanar demokratin är viktig. Nämnden menar dock att det inte finns ett klarlagt behov av den specifika rapport som föreslås. Nämnden lyfter i sitt yttrande Totalförsvarets forskningsinstituts kunskapsöversikt om Muslimska brödrskapet från 2018 där det inte redovisas några studier som visar på en strukturerad organisering i Sverige. Nämnden menar att den kommande nationella rapporten kan bidra till en kunskapshöjning inom området.

Kulturnämnden har inte sett några tecken på islamistisk infiltration, vare sig bland personal eller deltagare. Nämnden arbetar aktivt för att motverka antidemokratiska influenser genom att ställa höga krav på demokratiska värderingar och delaktighet hos externa organisationer. Alla som får kulturstöd eller ingår samverkansavtal med Malmö stad måste förhålla sig till stadens demokratiska värdegrund och följa Regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor.

Kulturnämnden lyfter i sitt yttrande att överdriven granskning och övervakning av muslimer samt islamska gemenskaper och samlingsplatser innebär inte bara diskriminering och rasprofilering, utan bildar även grogrund för allmän stigmatisering och misstänkliggörande av muslimer. Nämnden menar att föreställningar om att muslimer infiltrerar institutioner och tar över samhällen är centrala i samtida yttringar av antimuslimsk rasism. Nämnden anser att arbetet för att skapa och upprätthålla förtroendefulla relationer med Malmös muslimska invånare kräver lyhördhet och engagemang, och en stor vaksamhet mot metoder som kan förvärpa muslimers utsatthet, vilket den föreslagna studien riskerar att göra.

Kulturnämnden ser att handlingsutrymmet för samhällsengagerade muslimer har krympt i takt med att misstänksamheten mot gruppen ökat. Nämnden oroas av denna utveckling som har resulterat i minskade möjligheter till organisering och engagemang i samhällsfrågor.

Kulturnämnden lyfter i yttrandet fram stadens nya demokratisatsning, Malmö möts, vilket utökar möjligheterna att främja demokratin, jämlikheten och de mänskliga rättigheterna i Malmö.

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Sverigedemokraterna (SD) anmäler muntlig reservation.

MKB Fastighets AB

MKB har inga synpunkter på motionens förslag på uppdrag till kommunstyrelsen.

Stadskontorets bedömning

Första yrkandet - En rapport om islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö

Motionären yrkar att kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med en lämplig aktör eller lärosäte, ta fram en rapport om islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö.

Stadskontoret bedömer att för det som ligger inom kommunens ansvar, att förebygga och motverka våldsbejakande extremism, finns det redan ett pågående arbete.

Kommunens förutsättningar för detta arbete återfinns i socialtjänstlagen (SoL), skollagen (2010:800) och lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Majoriteten av nämnderna föreslår att motionen ska anses besvarad. Resterande instanser föreslår ett avslag. Nämnderna har till stor del redogjort för olika former av ett pågående demokratifrämjande arbete inom respektive nämnds ansvarsområde. I yttrandena redogörs för aktiviteter och samverkan i syfte att förebygga och motverka

våldsbejakande extremism. Stadskontoret bedömer att det inte finns ett klarlagt behov av att ta fram den specifika rapport som motionären föreslår.

Uppdrag att förebygga och motverka våldsbejakande extremism har en tydlig prioritering för barn och unga, där ansvaret omfattar personer upp till 18 år, och i vissa fall upp till 21 år. Malmö stads förebygger och motverkar genom dels främjande nivå, riskgruppsnivå och individnivå. Främjande nivå syftar till att ge barn i skolan, på fritidsplatsen och andra platser, goda förebilder som aktivt arbetar med demokrati och mänskliga rättigheter. Riskgruppsnivån vänder sig till grupper som kan behöva mer stöd för att inte bli indragna i våldsbejakande extremistiska miljöer. Individnivån riktar sig till individer där socialtjänsten har ett särskilt ansvar för barn och unga som är eller riskerar att dras in i våldsbejakande extremistmiljöer och som kommer till verksamhetens kännedom.

Förebyggande insatser är effektiva och nödvändiga för att bryta eventuella destruktiva utvecklingsmönster innan de får fäste. I detta arbete vill stadskontoret lyfta fram Plattform Malmö som är en samlingsplats för socialtjänstens olika insatser, däribland arbetet mot våldsbejakande extremism. Inom verksamheten bedrivs bland annat en råd- och stödtelefon som allmänheten och yrkesverksamma kan använda sig av vid oro för våldsbejakande extremism och radikalisering. På Plattform Malmö finns även ett insatsteam som består av olika personer från verksamheten. När det förebyggande arbetet inte räcker är en fungerande samverkansstruktur av stor betydelse. Här tar staden ett brett ansvar genom att samarbeta med bland annat polisen, sjukvården, psykiatri, kriminalvården, trossamfund och civilsamhället. Malmö stad har en särskild samverkansöverenskommelse med polisområde Malmö, Malmö – trygg och säker stad 2023–2027. Stadskontoret anser att samverkan är en förutsättning för att kunna motverka alla former av våldsbejakande extremism. Samtidigt är det viktigt att tydliggöra att när en individ övergår till kriminalitet tar rättsväsendet över ansvaret, med polisen och i vissa fall av säkerhetspolisen.

Stadskontoret instämmer i att kunskap om olika sorters radikala miljöer som utmanar demokratin är viktig. Den statliga utredningen, ”Förbättrad integration och minskat utanförskap” (dir. 2025:68) skulle kunna ge ytterligare kunskap kring arbetet att förebygga och motverka våldsbejakande extremism. Utredningen ska bland annat kartlägga och analysera förekomsten, omfattningen och utvecklingen av parallella samhällsstrukturer samt lämna förslag om hur arbetet för att effektivt bekämpa dessa strukturer kan stärkas.

Men stadskontoret vill också framhålla att det nationella kunskapsutbytet, med stöd av Center mot våldsbejakande extremism (CVE), är av betydelse i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism. CVE bidrar med ett kunskapsbaserat och

sektorövergripande arbetssätt samt fungerar som en viktig plattform för samverkan mellan offentlig sektor och civilsamhälle. Malmö stads deltagande i storstadsnätverket med Stockholm, Göteborg, Örebro och Borås bedöms som strategiskt viktigt, då det stärker erfarenhetsutbytet och bidrar till en mer samordnad hantering nationellt.

Som ett exempel har CVE följt utvecklingen av så kallad digital patrullering som en central del i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. I en publikation från 2025 lyfts digital patrullering fram som ett viktigt komplement till traditionellt polisarbete i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Malmö stad tog 2025, utifrån lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete fram en lägesbild över brottsligheten inom Malmös geografiska område. I lägesbilden beskrivs bland annat en förändring efter pandemin där våldsbejakande extremism blivit alltmer synlig i digitala miljöer. Sociala medier, chattforum och spelplattformar har blivit centrala arenor för radikaliserings, ofta utan insyn från vuxenvärlden.

Stadskontoret vill betona att islam och islamism inte är samma sak. Islamism handlar om att tolka islam som ett politiskt system till skillnad från islam som religion som utövas i olika former världen över. I detta sammanhang vill stadskontoret lyfta den av kommunfullmäktige beslutade planen för Malmö stads arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism (STK-2025-859). Samtliga nämnder och helägda kommunala bolag ska under 2026–2029 genomföra ett förstärkt arbete mot islamofobi och antimuslimsk rasism.

Andra yrkandet - Ta fram en handlingsplan för att motverka islamistiskt inflytande och infiltration i Malmö

Gällande yrkandet om att utifrån rapportens slutsatser att ta fram en specifik handlingsplan anser stadskontoret att staden i allmänhet bör vara restriktiv med framtagandet av parallella och specifika handlingsplaner. Det är att föredra att nämnderna, styrelserna och verksamheterna i stället arbetar utifrån gällande lagstiftning, aktuella riktlinjer och policy samt den praxis som redan finns.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att i sin helhet avslå motion om att undersöka omfattningen, karaktären och inflytande som islamistiska rörelser har i Malmö med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Ansvariga

Isabelle Henningsson Nämndsekreterare
Ana Maria Deliv Avdelningschef